T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

AYAKKABI VE SARACİYE TEKNOLOJİSİ

FANTAZİ ÇANTA-1

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR ii
GİRİŞ 1
ÖĞRENME FAALİYETİ–1 3
1. KALIP 3
1.1. Fantezi Çantanın Tanımı 3
1.2. Kullanım Amacı 3
1.2.1. Yapımında Kullanılan Malzemeye Göre Fantezi Çanta Çeşitleri 3
1.3. Ölçü Alma 4
1.3.1. Ölçülendirilecek parçalar 5
1.4. Kalıp Hazırlama 6
1.4.1. Kalıbı çıkarılacak parçalar 6
1.4.2. Kalıp Hazırlamada Dikkat Edilecek Noktalar 6
1.4.3. Ana Gövde Kalıbı Çıkarma 6
UYGULAMA FAALİYETİ 10
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 11
ÖĞRENME FAALİYETİ–2 13
2. KESİM 13
2.1. Gövde Kesimi 14
2.2. Sufle Kesimi 14
2.3. Faça Kesimi 14
2.4. Astar Kesimi 15
2.5. Besleme ve Sertleştirme Malzemesi Kesimi 15
2.6. Kenar Tıraşı yapımı 15
UYGULAMA FAALİYETİ 16
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 17
ÖĞRENME FAALİYETİ–3 19
3. SÜSLEME 19
3.1. Süsleme Çeşitleri 19
3.1.1. Dikiş Teknikleri ile Süsleme 19
3.1.2. Kumaş aksesuarlar ile süsleme 20
3.1.3. Metallerle Süsleme 20
3.1.4. Püsküllerle Süsleme 21
3.1.5. Değişik Derilerle Süsleme Tekniği 21
3.2.6. Broşla Süsleme 22
UYGULAMA FAALİYETİ 23
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 24
ÖĞRENME FAALİYETİ–4 26
4. BESLEME SERTLEŞTİRME YAPMA 26
4.1. Kenar Kıvırma 27
UYGULAMA FAALİYETİ 29
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 30
MODÜL DEĞERLENDİRME 33
CEVAP ANAHTARLARI 34
KAYNAKÇA 36

AÇIKLAMALAR

KOD	**542TGD356**
ALAN	**Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi**
DAL / MESLEK	**Saraciye Üretimi-Saraciye Modelistliği**
MODÜLÜN ADI	**Fantazi Çanta Modeli-1**
MODÜLÜN TANIMI	Fantezi çanta üretimi ile ilgili bilgi ve becerilerin anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	Kalıp, temel kesim, deride inceltme, tezgah işlemleri, temel dikiş makineleri, el süslemeleri, makinede süsleme ,besleme ve sertleştirme, saraciyede ölçü alma modüllerini başarı ile tamamlamış olmak.
YETERLİK	Fantezi Çanta Üretimi ile ilgili gerekli yöntem ve teknikleri öğrenmek.
MODÜLÜN AMACI	**Genel Amaç** Saraciye atölye ortamı sağlandığında tekniğe ve amaca uygun kalıp çıkartabilecek, kesim, süsleme yapabilecek, sertleştirme ve besleme malzemesi seçebileceksiniz. **Amaçlar** **1.** Modele uygun kalıp hazırlayabileceksiniz **2.** Bıçağı kaydırmadan kesim yapabileceksiniz. **3.** Süslemede bütünlük sağlayabileceksiniz. **4.** Amaca uygun besleme sertleştirme yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Çizim ve kesim masası bulunan aydınlık atölye ortamı, çanta model dergileri, broşürler, kataloglar, ölçüm araçları (çelik cetvel mezur) kalem, kesim lastiği, kesim bıçağı, masat, eğe, çeşitli kalınlıklarda mukavva ve sünger, yapıştırıcı çeşitleri, kenar kıvırma aletleri, besleme ve sertleştirme gereçleri, kemik, deri, kumaş, yapıştırıcı kutusu ve fırçası, çizgi sabunu, metal süsleme malzemeleri, broşlar, çizim kalemleri, kalemtıraş, silgi, kenar tıraş makinası, ayna makinası.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her faaliyet sonrasında o faaliyetle ilgili doğru- yanlış ve çoktan seçmeli değerlendirme soruları ile kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda size ölçme aracı (uygulama, soru-cevap) uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Bu modülü bitirdiğinizde, fantezi çanta yapmanın ilk aşamaları ve temeli olan çanta model kalıbı çıkarmak, kesim yapmak, süsleme yapmak ve besleme sertleştirme yapmak için bilgi ve becerileri kazanmış olacaksınız.

Moda değiştikçe, fantezi çanta modelleri de buna bağlı olarak değişmektedir. Fantezi çanta yapmanın ilk aşaması, çanta modelini çıkarmaktır. Model özelliğine, tekniğe ve ölçülere uygun hazırlanan bir kalıp, ürünün hatasız çıkmasını sağlar. Fantezi çanta modeli üzerinde istediğiniz değişikliği yaparak farklı modeller üretebilirsiniz.

Fantezi çanta kalıbı hazırlamak, bir çantayı yapmak kadar önemlidir. Çok iyi tasarlanmış bir çanta, kalıba iyi dönüştürülemezse tasarımın başarısının bir önemi kalmaz. Asıl önemli olan kalıbın çok düzgün çıkartılması ve deriye aynı dikkatle uygulanmasıdır.

Fantezi çanta modelini doğru ölçülendirip, kalıpları ölçüye uygun olarak aktardığınız takdirde, çanta üretiminde başarılı olabilirsiniz.

Fantezi çantalar daha çok gece balolar ve eğlence yerlerinde kullanıldığı için renk ve modelleri daha farklıdır. Aksesuar olarak günlük yaşamda kullanılan çantalardan daha farklıdır. Daha abartılı tekniklerle süslenebilir. Kişilerin zevklerine göre renk ve süsleme seçilebilir.

ÖĞRENME FAALİYETİ–1

AMAÇ

Uygun ortam sağlandığında fantezi çantayı modele uygun ölçülendirip, kalıbını hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Fantezi çanta modellerini araştırınız.
- Fantezi çanta modelleri ile ilgili dergi, katalog ve broşürleri inceleyiniz. Araştırma işlemleri için internet ortamı, ilgili fuarlar ve fantezi çantanın satıldığı mağazaları geziniz.
- Çanta model kalıbı çıkaran kişilerden, kalıp çıkarma ile ilgili ön bilgi edininiz.
- Edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınız ile paylaşınız.

1. KALIP

1.1. Fantezi Çantanın Tanımı

Fantezi giyimin tamamlayıcısı olarak, genellikle gece kullanılan gösterişli, şık çantalardır. İnce zincir saplı, renk çeşitleri fazla, üzerleri taş, inci, boncuk, payetlerle süslenen ya da yapımında fantezi deriler kullanılan çantalardır**.**

1.2. Kullanım Amacı

- Aksesuar olarak
- Giyilen kıyafeti tamamlamak
- Gerekli eşyaları yanımızda bulundurmak, taşımak için
- Modaya uymak için

1.2.1. Yapımında Kullanılan Malzemeye Göre Fantezi Çanta Çeşitleri

- Suni deri çantalar (Fotoğraf 1.1)
- Pul ve boncuk çantalar (Fotoğraf 1.2)
- Deri (nubuk, süet, lame, fantezi deriler vb.) (Fotoğraf 1.3)
- Kumaş çantalar (Fotoğraf 1.4)

Fotoğraf 1.1: Sun'î deri çanta

Fotoğraf 1.2: Pul boncuk çanta

Fotoğraf 1.3: Deri çanta

Fotoğraf 1.4: Kumaş çanta

1.3. Ölçü Alma

Ölçü alma, çanta yapımının önemli aşamalarından birisidir. Fantezi çantanın ölçülendirilecek parçaları belirlenir. Çantanın şekline göre mezur ya da cetvel yardımı ile çanta ölçülendirilir. Ölçünün milimetrik alınmasına dikkat edilir **(Bkz. Saraciyede ölçü alma modülü).**

Ölçülendirme işlemine çantanın en belirgin parçası olan ana gövdeden başlanır. Ölçülendirme yaparken çok titiz çalışmak gerekir. Besleme ve sertleştirme parçaları ile iç aksam parçaları (astar, orta bölme v.b) deri yüzey kalıplarına göre ölçülendirilir. Bu parçaların ölçülendirilmesi, dış yüzey kalıpları hazırlandıktan sonra yapılır.

1.3.1. Ölçülendirilecek parçalar

a. Gövde (Ön ve arka tek parça)
b. Sufle
c. Faça deri(Ağız kapama derisi)
d. İç takım gövde astarı
e. İç takım gövde astar cebi
f. Fitil derisi
g. Sap derisi

Gövde Ölçülendirme: Ana gövdenin ölçüsü model üzerinden cetvel veya mezur ile ölçülerek alınır. Ana gövde de ağız ve taban ölçüleri alınır. Hazırlanan kalıplar ölçü formuna geçirilir.

Sufle Ölçülendirme: Suflenin boyu ana gövdenin boy ölçüsüne göre ölçülendirilir. En ölçüsü model özelliğine göre oran orantı kurarak alınır.

Faça Deri Ölçülendirmesi: Ana gövdenin enine göre boy ölçüsü alınır. En ölçüsü modele ve estetik görünümüne göre ayarlanır.

İç Takım Gövde Cep Ölçülendirmesi: Ana gövdenin ağız genişliğinden yanlardan 3 cm içerden ayarlanarak cep genişliği verilir. Boy ölçüsünü kullanım kolaylığına göre ayarlanır.

Diğer astar ölçüleri deri ölçüsü ile aynı alınır. Ölçülendirilen parçaların ölçüleri model ölçü formuna geçirilir.

MODELE GÖRE ÖLÇÜ FORMU

EN BOY

Gövde (Ön ve arka)	13-14cm 16-17 cm	32-33cm	1
Sufle (Körük)	8-11cm	12-13cm	2
Faça deri salpa modeli	17 cm	7-cm	4
İç takım gövde astar modeli	13-14cm	32-33cm	1
İç takım gövde astar cep modeli	8-9cm	10-11cm	1
Fitil derisi	1.6cm	32-33cm	2
Sap derisi	3cm	25cm	2

Tablo 1.1: Model ölçü formu

1.4. Kalıp Hazırlama

Çanta yapım aşamalarının hatasız olması, zaman kaybının önlenmesi, derinin ekonomik kullanılması, hatasız ve modele uygun kalıp çıkarma ile mümkün olacaktır. Yapılan modelde astar için ayrı kalıp çıkarılmaz, deri için hazırlanan kalıplar kullanılır.

1.4.1. Kalıbı çıkarılacak parçalar

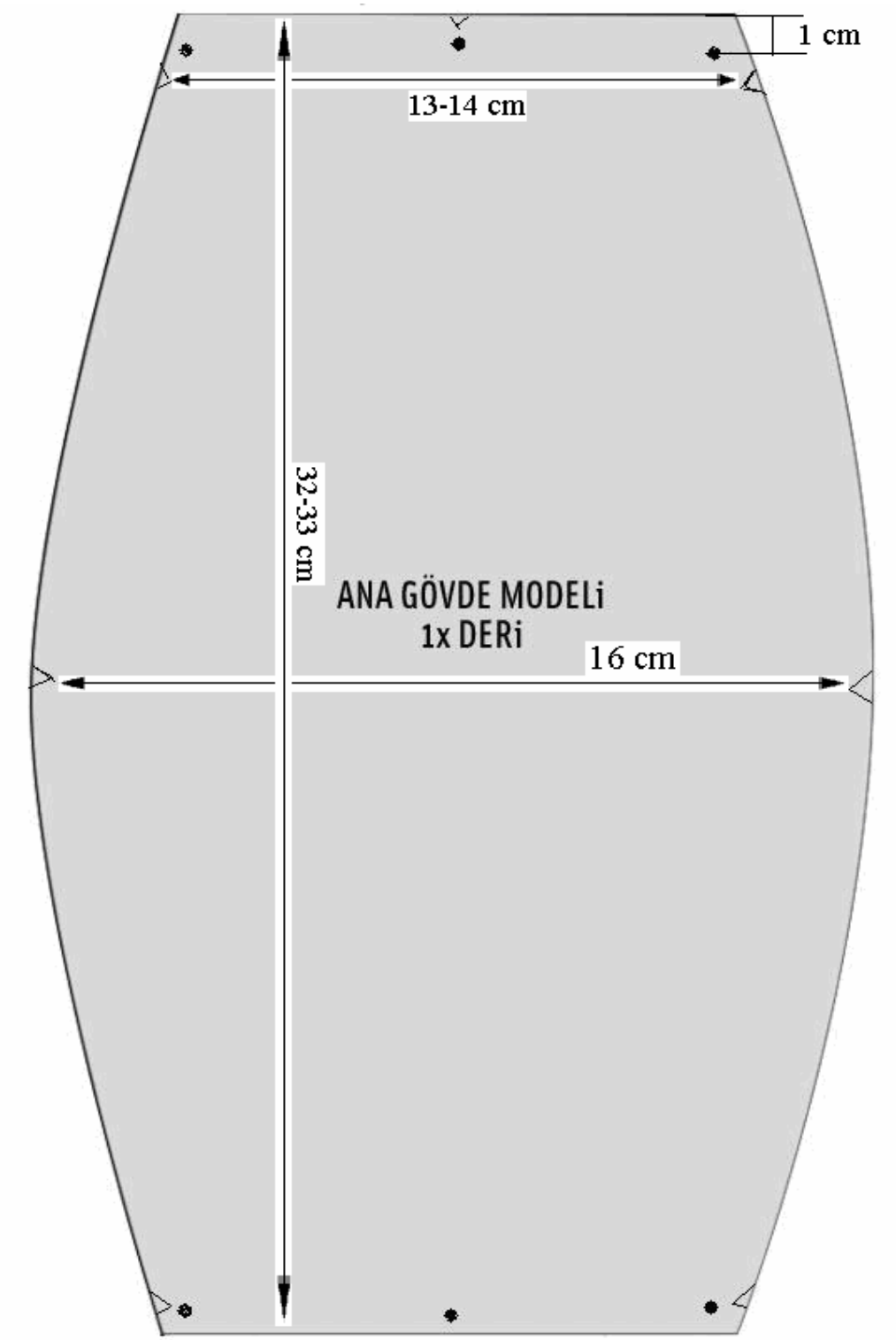
a. Gövde (Ön ve arka tek parça)
b. Sufle
c. Faça deri(Ağız kapama derisi)
d. İç takım gövde astarı
e. İç takım gövde astar cebi
f. Fitil derisi
g. Sap derisi

1.4.2. Kalıp Hazırlamada Dikkat Edilecek Noktalar

- Çıkartılacak kalıpların sayıları
- Önce deri kalıpları çıkarılır. Astar ve yardımcı gereç kalıpları, deri kalıplarına göre çıkarılır.
- Ölçülerin, milimetrik olarak mukavva üzerine çizilmesine ve çizgilerin tam üzerinden kesilmesine dikkat edilir.
- Kalıp kesiminde kullanılan kesim bıçağının ucunun ince ve keskin olmasına dikkat edilir.
- Kesim aşamasında bıçağı kaydırmamaya dikkat edilir.

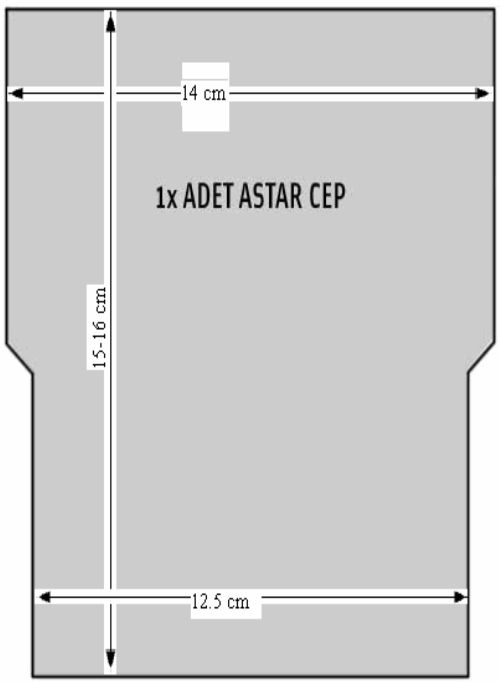
1.4.3. Ana Gövde Kalıbı Çıkarma

Ölçü formundaki ölçüleri dikkat ederek, mukavvaya geçirilir. Geçirilen ölçülere ve modele göre çizimi yapılır. İşaretlenecek yerler biz ile belirlenir. Çizime göre kesimi yapılır. Çentikler işaretlenip kesilir (Çizim1.1).

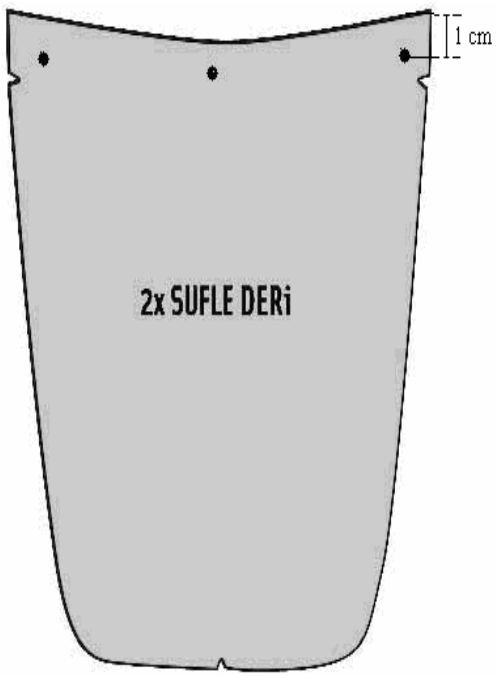

Çizim 1.1: Ana gövde kalıbı

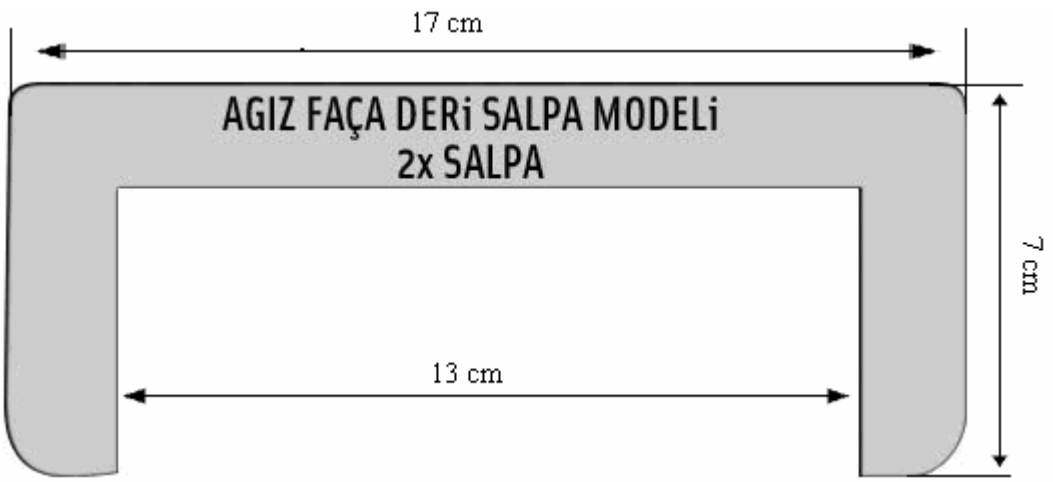
Diğer parça kalıpları da gövde kalıbı gibi çalışılacaktır. Aşağıda çizimi verilen kalıplar ölçü formuna göre çalışılır (Çizim1.1-1.2-1.3-1.4-1.5-1.6).

Çizim 1.2: Astar cep kalıbı

Çizim 1.3: Sufle kalıbı

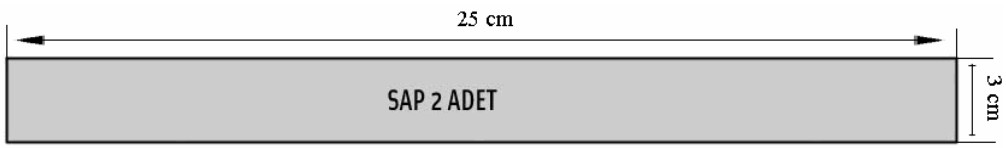

Çizim 1.4: Ağız salpa kalıbı

NOT: Gövde deri kalıbı ile gövde astarı 1 adet, Gövde deri kalıbı ile her tarafından 1 cm pay küçültülerek gövde süngeri 1 adet, Sufle deri kalıbı ile sufle astarı 2 adet, Faça derisi keserken salpa model kalıbı ile her tarafından 6 şar mm kıvırma payı ekleyerek deriler 4 adet kesilir. Salpa kalıbında 2x yazıyor salpada 4 adet kesilecek.

Çizim 1.5: Fitil kalıbı

Çizim 1.6: Sap kalıbı

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç Gereçler

1. Çelik cetvel
2. Mezür
3. Kurşun kalem
4. Model kalıbı çıkarılacak çanta
5. Ölçü formu
6. Mukavva
7. Çizim masası
8. Kesim bıçağı
9. Kesim masası
10. Masat ve eye
11. Kesim lastiği
12. Silgi ve kalemtıraş

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak, fantezi çantanın kalıplarını çıkarabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çanta modelini tespit ediniz. ➢ Çanta parçalarını belirleyiniz. ➢ Çantanın en belirgin parçası gövde derisi ölçüsü alız ➢ Gövde derisi ölçüsüne uygun olarak suflenin boy ölçüsünü, en ölçüsünü de modele göre oran orantı kurarak ölçülendiriniz. ➢ Gövdenin enine göre faça boyu ölçülendirilir. En ölçüsü modelin estetik görünümüne göre tespit ediniz. ➢ Ölçü formundaki gövde ölçülerini dikkatlice mukavvaya geçiriniz. ➢ Geçirdiğiniz ölçülere ve modele göre kalıp çizimi yapınız. ➢ Bilgi işaretlerinin yerlerini biz ile belirleyiniz. ➢ Çizime göre kesimi yapınız. ➢ Diğer kalıpları bu şekilde hazırlayınız.	➢ Milimetrik ölçü hatalarının modeli etkileyeceğini unutmayınız ➢ Ölçüleri paysız alınız. ➢ Ölçüleri mukavvaya geçirirken dikkatli olunuz. ➢ Çanta parçalarının ölçülerinin birbiri ile örtüşmesi için sık sık kontrol ediniz. ➢ Faça salpa modelini gövde ağzına uygun ölçülendirmeye dikkat ediniz. ➢ Ölçüleri, model formuna doğru geçirdiğinizden emin olun. ➢ Modele uygun kalıp çizimi yapınız. ➢ Kesimi çizgilerin üzerinden yapınız. ➢ Bıçağın keskin ve sivri olmasına dikkat ediniz. ➢ Bilgi işaretlerini doğru aktardığınızdan emin olunuz. ➢ Kalıbın ürünü doğrudan etkileyeceğini unutmayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. ÖLÇME SORULARI

Aşağıdaki soruların cevaplarını doğru ve yanlış olarak değerlendiriniz.

1. ( )Fantezi çanta, gece kullanılan şık bir çantadır.
2. ( )Fantezi çantalar sadece deriden çalışılabilir.
3. ( )Ölçü hataları model özellini değiştirir.
4. ( )Çanta parçalarının ölçüsünü alırken, diğer parçalarla eşleşmesine dikkat edilmelidir
5. ( )Ölçü payları model özelliğine göre değişmez
6. ( )Çanta çeşitleri iki tanedir.
7. ( )Kalıp hazırlarken ölçüye dikkat edilmelidir.
8. ( )Fantezi çanta analiz edilerek model parçaları belirlenir.
9. ( )Astar ölçüleri deri yüzey kalıplarına göre ölçülendirilir.
10. ( )Ölçülendirme işlemine gövdeden başlanır.

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili konuyu tekrarlayınız. Başarılıysanız bir sonraki uygulama testine geçiniz.

B. UYGULAMALI TEST

Gerekli araç ve gereci sağlayarak, fantezi çanta model ölçü formu ve kalıp hazırlayınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Aşağıda listelenen ölçütlerin her birini gözleyemediyseniz **HAYIR**, gözlediyseniz **EVET** şeklinde karşısındaki kutucuğa (**X**) le işaretleyiniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. Çanta modelini tespit ettiniz mi?		
2. Çanta parçalarını modele uygun belirlediniz mi?		
3. Gövde derisi ölçüsüne uygun olarak suflenin boy ölçüsünü, en ölçüsünü de modele göre oran orantı kurarak ölçülendirdiniz mi?		
4. Faça boyunu gövdenin enine göre, enini de model estetik görünümüne göre ölçülendirdiniz mi?		
5. Ölçü formundaki ölçüleri mukavvaya geçirirken dikkat ettiniz mi?		
6. Geçirdiğiniz ölçülere ve modele göre kalıp çizimi yaptınız mı?		
7. Bilgi işaretlerinin yerlerini, biz ile belirlediniz mi?		
8. Çizime göre kesimi yaptınız mı?		
9. Diğer kalıpları da aynı şekilde çıkardınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz, **HAYIR** yanıtlarınız var ise bu yanıtlarınızla ilgili konuyu tekrarlayınız. Tamamı **EVET** ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–2

AMAÇ

Uygun ortam sağlandığında, fantezi çantanın elde kesimini kaydırmadan yapabileceksiniz

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Deri satan mağazaları gezerek, fantezi derileri araştırınız.
- Elde kesim yapan atölyeleri gezerek, kesim işlemlerini inceleyiniz.
- Fantezi çanta yapan kişilerden, besleme malzemeleri hakkında bilgi toplayınız.
- Edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. KESİM

Kesim işlemi elde ya da makinede yapılır. Çanta kesimi genelde elde yapılır. Eğer seri üretim yapılacaksa makinede kesim yapılır. Elde kesimde hazırlanan mukavva kalıpları kullanılır.Makinede kesimlerde pres kesim bıçakları kullanılır.

Fantezi çanta kesiminde kullanılacak deri seçimi yapılır. Çıkarılan kalıplar büyük parçalardan başlayarak, deriye ekonomik biçimde, deri hatalarına dikkat edilerek yerleştirilir. Elde kesim de bıçağının ucu keskin açılarak, kaydırmadan kesilir (Fotoğraf 2.1) Kesim yaparken hangi parçadan kaç tane kesilmesi gerektiğine dikkat edilmelidir.

Fotoğraf 2.1: Kalıpların deriye yerleştirilmesi

2.1. Gövde Kesimi

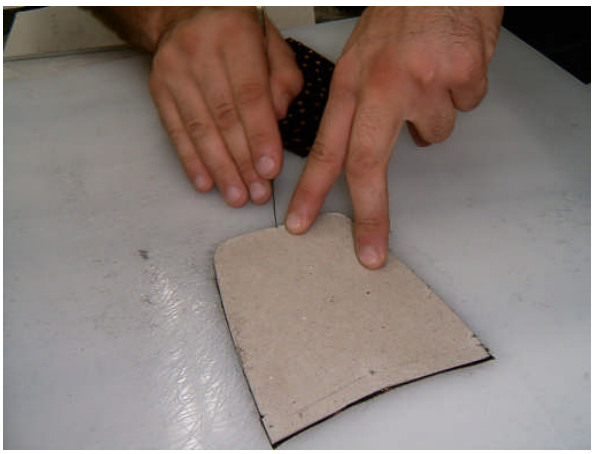
Deri üzerine gövde kalıbı yerleştirilir. El kesim bıçağı ile kaydırmadan 0,5 cm kıvırma payı verilerek, deri kesilir. Kalıp üzerindeki tüm işaretler deriye biz ile aktarılır (Fotoğraf 2.2).

Fotoğraf 2.2: Ana gövde kesimi

2.2. Sufle Kesimi

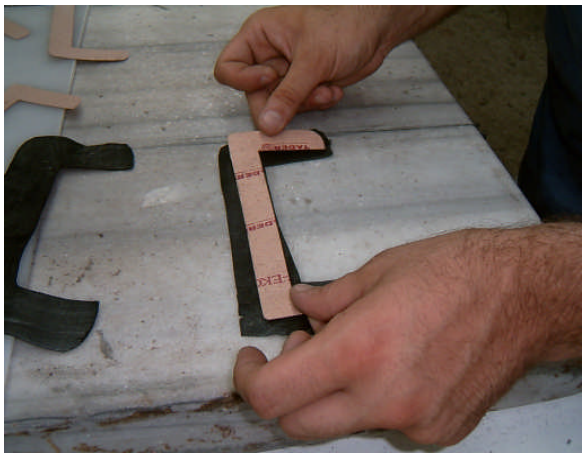
Ana gövde kesiminde olduğu gibi sufle kesimi yapılırken de, kalıp deriye yerleştirilir. Kesim bıçağı ile iki adet kesilir. Kalıptaki tüm işaretler biz ile alınır (Fotoğraf 2.3).

Fotoğraf 2.3: Sufle kesimi

2.3. Faça Kesimi

Diğer parçaların kesiminde olduğu gibi faça kalıbı deriye yerleştirilir. El kesim bıçağı ile kaydırmadan kalıp üzerideki sayıya dikkat ederek, kesilir. Kalıptaki işaretler deriye biz ile aktarılır. Aynı kalıp ile sertleştirme malzemesi de kesilir (Fotoğraf 2.4). Sap ve fitil derileri de aynı şekilde kesilir.

Fotoğraf 2.4: Faça kesimi

2.4. Astar Kesimi

Astar üzerine gövde, sufle, cep deri kalıpları ekonomik olarak yerleştirilir. Çizgi sabunu ile kalıpların kenarlarından kaydırmadan çizilir. Daha sonra çizgilerin üzerinden makas ile kesilir. Kesilen parçalar kontrol edilir.

2.5. Besleme ve Sertleştirme Malzemesi Kesimi

Fantezi çanta yapımında serleştirme malzemesi olarak salpa, besleme malzemesi olarak da sünger kullanılır. Salpa (0,4mm kalınlığında) üzerine faça kalıpları yerleştirilir. Kesim bıçağı ile kesimi yapılır.

Besleme gövde derisine yapılır. Sünger üzerine yerleştirilen ana gövde kalıpları, makas yardımı ile kesilir.

2.6. Kenar Tıraşı yapımı

Deri kesimi yapılan parçaların bütün kenarları 0,5 mm'den tıraşlanır (Fotoğraf 2.5). Tıraşlama yapmanın amacı, kenarların rahat kıvrılmasını sağlamaktır.

Fotoğraf 2.5: Tıraş yapma

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç Gereçler

1. Kesim lastiği
2. Kesim masası
3. Kurşun kalemler
4. Kesim bıçağı
5. Masat
6. Eğe
7. Salpa
8. Sünger
9. Çelik cetvel
10. Makas
11. Kürk görünümlü deri
12. Çizgi sabunu
13. Kenar tıraş makinesi

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkatte alarak, çanta deri, besleme ve sertleştirme kalıplarını kesiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Kesim bıçağını ince ve keskin bileyiniz. ➢ Kesilecek deriyi kontrol ediniz. ➢ Çanta kalıplarını deri üzerine yerleştiriniz. ➢ Kesim bıçağı ile elde kesim yapınız. ➢ Astar kalıplarını astar üzerine yerleştiriniz. ➢ Çizgi sabunu ile astar kalıpların kenarlarından çiziniz ➢ Elde astar kesimi yapınız. ➢ Sünger üzerine gövde kalıbını yerleştiriniz ve kesimini yapınız. ➢ Salpa üzerine faça kalıbını yerleştirerek, kesimini yapınız. ➢ Traş makinesinde bütün derilerin kenar traşlarını 0,5 cm den yapınız.	➢ Kesim bıçağının ucunun ince ve keskin olmasına dikkat ediniz. ➢ Kesim yaparken kalıba payları ilave etmeyi unutmayınız. ➢ Kesim bıçağı ile elde kesim yaparken kesim bıçağının risklerine karşı dikkatli olunuz. ➢ Astar kesimi yaparken kaydırmayınız. ➢ Besleme ve sertleştirme kalıplarını keserken pay bırakmayınız. ➢ Çizgilerin üzerinden kesim yapmaya dikkat ediniz ➢ Traş makinesinin traş ayarını kontrol etmeyi unutmayınız. ➢ Traş makinesinin torbasını sık sık değiştiriniz.

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. ÖLÇME SORULARI

Aşağıda soruların cevaplarını doğru yanlış olarak işaretleyiniz.

1. ( )Kesim yaparken bıçak ince ve keskin bilenmelidir.
2. ( )Kesim yapılacak derinin kontrol edilmesine gerek yoktur.
3. ( )Sünger besleme malzemesi değildir.
4. ( )Kalıplar deriye büyükten başlayarak, yerleştirilir.
5. ( )Astar kesimi elde yapılmaz.
6. ( )Kesim yapılırken paylar ilave edilmez.
7. ( )Kalıp hataları deri kesiminde düzeltilebilir.
8. ( )Elde deri kesimi mukavva üzerinden yapılır.
9. ( )Mukavva besleme malzemesidir.
10. ( )Deri parçanın kenar tıraşı 0,3 mm yapılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tamamı doğru ise uygulama testine geçiniz.

B. UYGULAMALI TEST

Gerekli araç gereci sağlayarak gövde model kalıplarını hazırlayınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Aşağıda listelenen ölçütlerin her birini gözleyemediyseniz **HAYIR**, gözlediyseniz **EVET** şeklinde karşısındaki kutucuğa **(X)** le işaretleyiniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. Kesim bıçağını ince ve keskin bilediniz mi?		
2. Kesilecek deriyi kontrol ettiniz mi?		
3. Çanta kalıplarını deri üzerine büyükten başlayarak yerleştirdiniz mi?		
4. Deri kesimini kesim bıçağı ile elde kesim yaptınız mı?		
5. Astar kalıplarını astara yerleştirdiniz mi?		
6. Çizgi sabunu ile kalıpların kenarlarından çizip astar kesimini yaptınız mı?		
7. Salpa üzerine faça kalıbını yerleştirerek, kesimini yaptınız mı?		
8. Tıraş makinesinde bütün derilerin kenar traşlarını 0,5 cm den yapınız		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz, “HAYIR” yanıtlarınız var ise bu yanıtlarınızla ilgili konuyu tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–3

AMAÇ

Uygun ortam sağlandığında fantezi çantadaki süsleme tekniklerini uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır;

- Fantezi çanta üretimi yapan işletmelerden fantezi çantada kullanılan süsleme malzemeleri hakkında bilgi alınız.
- Tekniklerini araştırarak, çantada kullanılabilen renkler hakkında bilgi edininiz
- Edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınız ile paylaşınız.

3. SÜSLEME

Süsleme, ürünü yada yüzeyi güzelleştirmek amacıyla, malzemenin özelliğini bozmadan yapılan, çizme, oyma, boyama, kesme, kakma, baskı aksesuar takma vb. tekniklerle yapılan işlemdir.

Fantezi çanta, günlük kullanılan çantalara göre daha süslüdür. Fantezi çantada süsleme çok önemlidir. Çantaya uygulanan süsleme teknikleri, çantayı fantezi duruma getirir. Yaptığımız çantaya kürk desenli deri ve taşlı broş kullanılarak, fantezi görünüm kazandırılmıştır.

Çantada kullanılacak renkler, kişinin zevkine, kullanacağı yere göre, yaşına, kıyafetine göre değişebilir.

Fantezi çantalarda geceleri ve fantezi kıyafetlerle kullanıldığı için, daha ilgi çekici ve göz alıcı renkler ve süsleme tercih edilir.

3.1. Süsleme Çeşitleri

3.1.1. Dikiş Teknikleri ile Süsleme

Çanta dikiş teknikleri ile süslenecek ise, süslemesinde gövde kesiminden sonra deriye desen çizim yapılarak, süsleme yapılacak yerler belirlenir. Birbirine uyumlu renkte iplikler ile süsleme dikiş tekniklerini kullanarak, süsleme yapılır (Fotoğraf 3.1).

Fotoğraf 3.1: Dikiş teknikleri ile süsleme

3.1.2. Kumaş aksesuarlar ile süsleme

Bu süsleme tekniğinde, modele ve deriye uygun kumaşlar kullanılarak, çantanın değişik yerlerinde kullanılabilir. Çantanın estetik görünümüne dikkat edilerek, süsleme yapılır (Fotoğraf 3.2).

Fotoğraf 3.2: Kumaş ile süsleme

3.1.3. Metallerle Süsleme

Çanta modeline uygun materyal (zımba, halka ve zincir, toka) belirlenir ve çantanın uygun yerlerinde kullanılır (Fotoğraf 3.3).

Fotoğraf 3.3: Metallerle süsleme

3.1.4. Püsküllerle Süsleme

Çantanın modeline uygun olarak, aynı veya farklı deriden, ya da çeşitli malzemeden (kürk, floş iplik vs.)yapılan püsküller kullanılarak süsleme yapılır (Fotoğraf 3.4).

Fotoğraf 3.4: Püsküllerle Süsleme

3.1.5. Değişik Derilerle Süsleme Tekniği

Çanta derisine uygun renk ve desende farklı deri ile çeşitli şekillerde kompozisyon oluşturularak, süslemeler yapılır. Çantanın modeline uygun olarak, çantanın değişik yerlerinde uygulanabilir (Fotoğraf 3.5).

Fotoğraf 3.5: Değişik Derilerle Süsleme

3.2.6. Broşla Süsleme

Çanta üzerinde uygun yerlere broşlar yerleştirilir (Fotoğraf 3.6). Broşlar çıkartılabilir özellikte olduğu için yerleri ve modelleri değiştirilebilir. Günlük kullanılan bir çantaya, fantezi bir broş takılarak fantezi bir çanta haline dönüştürülebilir.

Fotoğraf 3.6: Broşlarla süsleme

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç Gereçler

1. Broş
2. Çanta
3. Kumaş
4. Metal

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak, çantayı broş takarak süsleyiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Broş takarak süslemede, deriye, renge ve çanta ölçülerine uygun broş seçiniz. ➢ Çanta yüzeyi üzerinde uygun yeri belirleyiniz. ➢ Broşu belirlediğiniz yere takınız.	➢ Broşu çanta boyutlarına uygun büyüklükte seçiniz. ➢ Renk uyumuna dikkat ediniz. ➢ Broşu çantanın uygun yerine yerleştirmeye dikkat ediniz. ➢ Broşu deriyi zedelemeden yerleştiriniz.

Çantamızda broşla süsleme tekniği kullanıldığı için Modül-2'nin son faaliyeti olan sap takma işleminden sonra broş takılacaktır. Modül-1'de bilgi olarak verilmiştir**.**

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki soruların cevaplarını doğru yanlış olarak değerlendiriniz doğru-yanlış

1. Fantezi çanta deri ile yapıldığı için kumaş ile süslenemez..
2. Fantezi çanta şık süslemeli gece çantasıdır.
3. Fantezi çanta yapımında besleme ve sertleştirme malzemesi kullanılmaz.
4. Fantezi çantalar sadece koyu renklerden yapılır.
5. Fantezi çantalar sadece trok süsleme tekniği ile süslenir.
6. Fantezi çantalarda fular ile süsleme kullanılabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tamamı doğru ise uygulama testine geçiniz.

B. UYGULAMALI TEST

Gerekli araç gereci sağlayarak çantaya süsleme yapınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Aşağıda listelenen ölçütlerin her birini gözleyemediyseniz **HAYIR**, gözlediyseniz **EVET** şeklinde karşısındaki kutucuğa (**X**) le işaretleyiniz.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1.	Broş tekniği ile süslemede, deriye, renge ve çanta ölçülerine uygun broş seçtiniz mi?		
2.	Çanta yüzeyi üzerinde uygun yeri belirlediniz mi?		
3.	Broşu belirlediğiniz yere deriye zarar vermeden taktınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz, “HAYIR” yanıtlarınız var ise bu yanıtlarınızla ilgili konuyu tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–4

AMAÇ

Uygun ortam sağlandığında, fantezi çantada kullanılan besleme ve sertleştirme ve kenar kıvırma tekniklerini uygulayarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

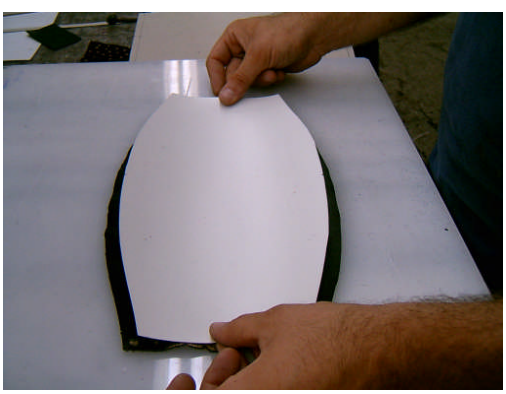
Bu faaliyet öncesinde yapmanız gerekli araştırmalar öncelikle şunlardır:

- Saraciye malzemesi satan mağazaları gezerek, , besleme sertleştirme gereçlerini araştırınız.
- Saraciye üretimi yapan işletmelere giderek besleme ve sertleştirme yapan kişilerden bilgi edininiz.
- İşletmelere giderek, kenar kıvırma tekniklerini yapan kişileri gözlemleyiniz.
- Edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

4. BESLEME SERTLEŞTİRME YAPMA

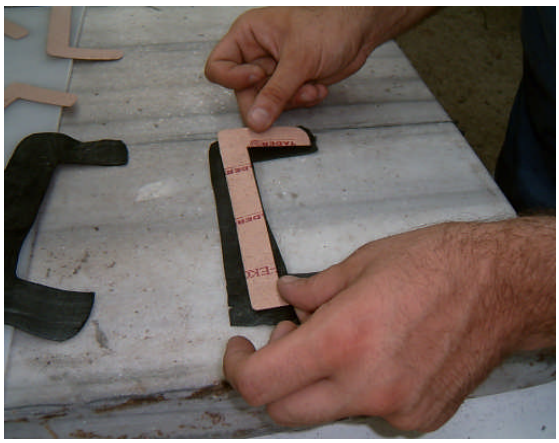
Çantada sertleştirme ve besleme çantaya dolgunluk ve sertlik vermek amacı ile yapılır. Sertleştirme malzemesi olarak, salpa, mukavva gibi sert yapılı, besleme malzemesi olarak da, sünger gibi yumuşak yapılı malzemeler kullanılır.

Fantezi çanta yapımında model özelliğine göre sertleştirme ve besleme yapılır. Gövde beslemesi yaparken, deri parçasına yapıştırıcı sürüp 1 dakika bekletilir. Sünger, derinin üzerine ortalayarak yapıştırılır (Fotoğraf 4.1).

Fotoğraf 4.1: Sünger ile Besleme

Faça sertleştirmesi yaparken, deri üzerine yapıştırıcı sürüp, bekletilir. Salpa yapıştırıcı sürülen yere kenarlarda eşit boşluklar bırakılarak, ortaya yerleştirilir (Fotoğraf 4.2).

Fotoğraf 4.2: Faça Sertleştirme

4.1. Kenar Kıvırma

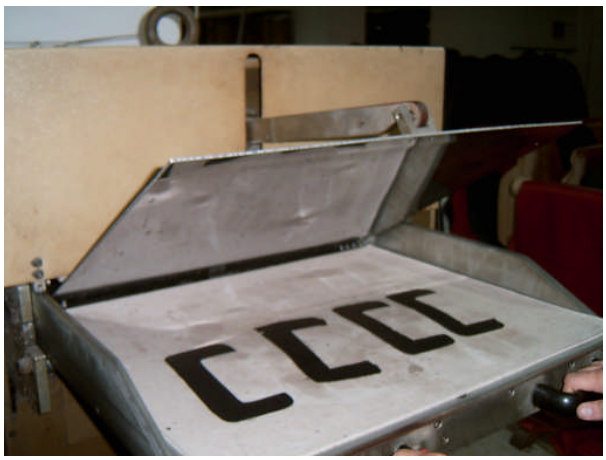
Yapılan fantezi çantada, façaya kenar kıvırma işlemi yapılır. Faça derisine kıvırmalık yapıştırıcı sürülür. Yapıştırıcının kıvırma süresi eklendikten sonra, deri üzerine salpa yapıştırılır. Salpa yerleştirilirken deri kenar paylarının her tarafta eşit olmasına dikkat edilir. Salpa yapıştıktan sonra kemik yardımı ile kıvırma yapılır.

Kenar kıvrımlarını yaparken, besleme malzemesinin tam kenarından deri kıvrılmalıdır (Fotoğraf 4.3).

Fotoğraf 4.3: Elde Kenar Kıvırma Yapma

Kıvırma yapıldıktan sonra, faça parçalar ayna makinesinden geçirilir (Fotoğraf 4.4).

Fotoğraf 4.4: Ayna yapma

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç Gereçler

1. Kesim bıçağı
2. Yapıştırıcı çeşitleri
3. Sünger
4. Salpa
5. Kemik
6. Ayna makinesi
7. Model mukavvası
8. Yapıştırıcı kutusu ve fırça
9. Kesilmiş deriler ve besleme malzemeleri

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkatte alarak, besleme sertleştirme ve kenar kıvırma tekniklerini uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Ana gövde derisine yapıştırıcı sürünüz ➢ Ana gövdeye besleme malzemesini (süngeri)ortalayarak yapıştırınız. ➢ Salpa derilerine yapıştırıcı sürünüz. ➢ Salpa üzerine faça derileri yapıştırınız. ➢ Salpa derilerinin kenarlarını kemik ile elde kıvırınız. ➢ Salpa derilerini aynadan geçiriniz.	➢ Yapıştırıcıyı ince ve taşırmadan sürmeye dikkat ediniz. ➢ Besleme malzemesini ana gövdeden 0.5 cm kısa olmasına dikkat ediniz. ➢ Faça derisine salpayı ortalayarak yapıştırmaya dikkat ediniz ➢ Faça derilerinin kenar kıvrımlarını dikkatli yapınız.

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. ÖLÇME SORULARI

Aşağıda çoktan seçmeli sorularda doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Çantada sertleştirme ve besleme ne için yapılır?

A) Güzel görünüm vermesi için yapılır.
B) Sağlamlık kazandırmak için yapılır.
C) Çantaya dolgunluk ve sertlik vermek amacı ile yapılır
D) Deriyi kalınlaştırmak için yapılır.

2. Besleme malzemesi deriye göre ne kadar kısa olmalıdır?

A) 0.5 cm
B) 10 mm
C) 0.4 cm
D) 6,5 mm

3. Setleştirme malzemeleri aşağıdakilerden hangisidir?

A) .Sünger
B) Para bantı
C) Salpa
D) Hiç birisi

4. Çantada sertleştirme ve besleme malzemesi aşağıdakilerden hangisi değildir?

A) Sünger-Salpa
B) Bant-Kumaş
C) Mukavva-solüsyon
D) Tela-karton

5. Kenar kıvırma tekniği kaç tanedir?

A) 2
B) 3
C) 4
D) 5

6. Ütüleme işlemini hangi makine ile yapabiliriz.?

A) A) Pres
B) B) Ayna makinesi
C) C) Buharlı ütü
D) D) Hiçbiri

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tamamı doğru ise uygulama testine geçiniz.

B. UYGULAMALI TEST

Gerekli araç ve gereci sağlayarak, fantezi çanta besleme, sertleştirme ve ayna işlemini uygulayınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz**.**

Aşağıda listelenen ölçütlerin her birini gözleyemediyseniz **HAYIR**, gözlediyseniz **EVET** şeklinde karşısındaki kutucuğa (**X**) le işaretleyiniz

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. Ana gövdeye yapıştırıcı sürdünüz mü?		
2. Ana gövdeye besleme malzemesini ortalayarak yapıştırdınız mı?		
3. Salpa derilerine yapıştırıcı sürdünüz mü?		
4. Salpa derisine faça ile sertleştirme yaptınız mı?		
5. Salpa derilerinin kenarlarını kemik ile kıvırdınız mı?		
6. Façaları aynada ütülediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz, "HAYIR" yanıtlarınız var ise hayır yanıtlarınızla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı EVET ise modül değerlendirmeye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

YETERLİK ÖLÇME

Modül ile kazandığınız bayan çanta yapma yeterliğini ölçmek için çanta yapımının aşamaları olan kalıp, kesim, süsleme ve besleme- sertleştirme işlemlerini yapınız Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

UYGULAMA FAALİYETİ: Kalıp, kesim, süsleme ve besleme-sertleştirme **AÇIKLAMA:** Aşağıda listelenen davranışların her birinde öğrencinin kazandığı davranışları değer ölçeğine göre değerlendiriniz.		
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Evet**	**Hayır**
1. Kalıp hazırlamak		
A) Fantezi çantayı modele uygun ölçülendirdiniz mi?		
B) Fantezi çantanın ölçüsüne göre kalıp çizimini yaptınız mı?		
C) Fantezi çantanın ölçüsüne göre kalıp sayılarını kontrol ettiniz mi?		
D) Kalıp üzerindeki işaretleri aldınız mı?		
2.Kesim yapmak		
A) Kalıplara uygun deri kesimi yaptınız mı?		
B) Ana gövdenin besleme malzemesini kestiniz mi?		
C) Sertleştirme malzemelerini kestiniz mi?		
3.Süsleme yapma		
A) Deriye, renge ve çanta ölçülerine uygun broş seçtiniz mi?		
B) Çanta yüzeyi üzerinde uygun yeri belirlediniz mi?		
C) Broşu belirlediğiniz yere taktınız mı?		
4.Besleme sertleştirme yapma		
A) Sertleştirme ve besleme yaptınız mı?		
B) Besleme ve sertleştirme malzemelerini ortalayarak yapıştırdınız mı?		
C) Faça kenarını elde kemik ile kıvırdınız mı?		
D) Ayna işlemini yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Modülü tamamladınız tebrikler. Öğretmeniniz size çeşitli ölçme araçları uygulayacaktır. Öğretmeniniz ile iletişim kurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1 CEVAP ANAHTARI

1	**D**
2	**Y**
3	**D**
4	**D**
5	**Y**
6	**Y**
7	**D**
8	**D**
9	**Y**
10	**Y**

ÖĞRENME FAALİYETİ-2 CEVAP ANAHTARI

1	**D**
2	**Y**
3	**Y**
4	**D**
5	**Y**
6	**Y**
7	**D**
8	**D**
9	**Y**
10	**Y**

ÖĞRENME FAALİYETİ-3 CEVAP ANAHTARI

1	**Y**
2	**D**
3	**Y**
4	**Y**
5	**Y**
6	**D**

ÖĞRENME FAALİYETİ-4 CEVAP ANAHTARI

1	**C**
2	**A**
3	**C**
4	**D**
5	**A**
6	**B**

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

Fantezi Çanta-1 modülü faaliyetleri sonunda kazandığınız davranışların değerlendirilmesi için öğretmeniniz size ölçme aracı uygulayacaktır. Bu değerlendirme sonucuna göre fantezi çanta 2 modülüne geçebilirsiniz.

KAYNAKÇA

- KOMİSYON, **Yerel El Sanatları -1,** Milli Eğitim Basımevi, 1999.
- KIRAT, E. Betül, **Basılmamış Ders Notları,** İstanbul, 2006.
- GÖKÇESU, Zeynep, **Deri Teknikleri,** YA-PA Yayınları, İstanbul, 2002.

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

AYAKKABI VE SARACİYE TEKNOLOJİSİ

FANTEZİ ÇANTA- 2

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR ii
GİRİŞ 1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1 3
1. SAP HAZIRLAMA 3
1.1. Sap Çeşitleri 3
1.1.1. Kullanılan Tekniğe Göre 3
1.1.2. Kullanılan Malzemeye Göre 5
1.1.3. Uzunluğuna Göre 6
1.2. Fantezi Çanta Sapı Hazırlama 7
UYGULAMA FAALİYETİ 8
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 9
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2 11
2. MONTAJ YAPMA 11
2.1. Makine Dikişi ile Birleşirme 11
2.1.1. Fitil Dikişi 11
2.1.2. Sufleye Fitilin Dikilmesi 12
2.2. Ara Kalite Kontrol 13
UYGULAMA FAALİYETİ 14
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 15
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3 17
3. ASTARLAMA 17
3.1. Astar 17
3.2. Astar Hazırlama 17
3.3. Çanta Ağız Kapama Teknikleri 18
3.4. Kalite Kontrol 20
UYGULAMA FAALİYETİ 21
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 22
MODÜL DEĞERLENDİRME 24
CEVAP ANAHTARLARI 26
KAYNAKLAR 27

AÇIKLAMALAR

KOD	**542TGD357**
ALAN	**Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi**
DAL/MESLEK	**Saraciye Üretimi ve Saraciye Modelistliği**
MODÜLÜN ADI	**Fantezi Çanta - 2**
MODÜLÜN TANIMI	Fantezi çanta sapı hazırlama, montaj yapma ve astarlama ile ilgili bilgi ve becerilerin anlatıldığı öğrenme materyaldir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	"Tezgâh İşlemleri", "Temel Dikiş Makineleri", "Makinede Birleştirme","Astarlama Yapma" ve "Fantezi Çanta 1" modüllerini başarı ile tamamlamış olmak
YETERLİK	Fantezi çanta modeline sap hazırlayıp, montajını yapma ve astarlama için gerekli yöntem ve teknikleri öğrenmek
MODÜLÜN AMACI	**Genel Amaç** Saraciye atölye ortamında uygun ortam sağlandığında fantezi çantaya sap hazırlayıp, montaj ve astar çalışmasını yapabileceksiniz. **Amaçlar** **1.** Modele uygun sap hazırlayabileceksiniz. **2.** Modele uygun montaj yapabileceksiniz. **3.** Astarı potluk yapmadan yerleştirebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	**Ortam** Çizim ve kesim masası bulunan, atölye, işletme **Donanım** Çanta model dergileri, broşürler, kataloglar, çeşitli astarlık kumaşlar, sünger, yapıştırıcı, broş ,kenar kıvırma aletleri,dikiş makinesi,çekiç,yapıştırıcı kutusu ve fırçası, kesilmiş deri parçaları,dikiş makine iğnesi,ipi ve siper ucu, fitil ayakları, fitil, makas çakmak veya iplik temizleme makinesi
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her faaliyet sonrasında o faaliyetle ilgili değerlendirme soruları ile kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda uygulanacak ölçme araçları ile modül uygulamalarında kazandığınız bilgi ve beceriler ölçülerek değerlendirilecektir

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Fantezi çanta modül-1'deki çalışmalardan sonra kestiğiniz ana gövde sufle ve façayı hatasız montajlamanız, astarlamanız, sapını hazırlayıp takmanız gerekmektedir.

Çanta montajı, modele uygun montajlamak çanta üretiminin önemli aşamalarından birisidir. Çok iyi kesilmiş hazırlanmış fantezi çanta parçaları iyi montajı yapılmaz, uygun yerlere sapı takılmaz ve iyi astarlanmazsa, önceki aşamaların önemi kalmaz. Fantezi çantanın son aşaması olan montaj sap ve astarın çok düzgün ve dikkatle uygulanması gerekmektedir.

Bu modül ile fantezi çantanın montajını, sapının hazırlanmasını ve astarlanması aşamalarını yapıp, çantayı kullanıma hazır hale getirebileceksiniz

Bu modülü bitirdiğinizde, fantezi çantanın sapını hazırlama, çantanın montajını yapma ve astarlama için gerekli bilgi ve becerileri kazanmış olacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında fantezi çantada sap çeşitlerini öğrenecek ve sap hazırlama becerisi kazanacaksınız.

ARAŞTIRMA

- Fantezi çanta sap çeşitlerini araştırınız.
- Fantezi çanta modelleri ile ilgili dergi, katalog ve broşürleri inceleyiniz. Araştırma işlemleri için internet ortamı, ilgili fuarlar ve bayan çantasının satıldığı mağazaları geziniz.
- Çanta sapı yapan kişilerden, sap çeşitleri hakkında ön bilgi edininiz.

1. SAP HAZIRLAMA

Sap çantayı kola asıp taşımak için kullanılan, çantanın gövdesine veya ağız kısmına monta edilen şeritlerdir.

Çanta sapının dayanıklılığı son derece önemlidir. Sapta kullanılacak derinin ve destekleyici malzemelerinin sağlam olması gerekir.

Çantanın özelliklerine göre sap kısımları ince veya kalın olabilir. Omuzda taşınacak çantanın sapı uzun, elde taşınacak çantanın sapı kısadır. Bazı modellere göre çanta sapı, hem elde hem de omuzda taşınabilir şekilde hazırlanabilir. Çanta sapı modele uygun ve ergonomik hazırlanmalıdır.

Çanta sapları ile ilgili herhangi bir uzunluk standardı yoktur. Bazı çantalarda model özelliğine ya da işlevine göre aynı uzunlukta çift sap kullanılabilir.

1.1. Sap Çeşitleri

1.1.1. Kullanılan Tekniğe Göre

- **Düz Kesme Sap**

Çift ya da tek kat deriden oluşan çanta modeline göre kalınlığı ayarlanabilen, kenar kıvırması yapılmayan sap çeşitleridir (Fotoğraf 1.1).

Fotoğraf 1.1: Düz kesme sap

- **Fitilli Saplar**

Deri parçasının arasına fitil yerleştirilip dikilen ince saplardır. Çanta özelliğine göre ince veya kalın fitiller kullanılabilir (Fotoğraf 1.2).

Fotoğraf 1.2: Fitilli sap

- **Örgü Sap**

Saç örgüsü, dörtlü beşli örgü, yuvarlak örgü, zikzak örgü gibi örgü tekniklerini kullanarak, hazırlanan sap çeşididir (Fotoğraf 1.3).

Fotoğraf 1.3: Örgü sap

1.1.2. Kullanılan Malzemeye Göre

- **Deri Saplar**

Çantanın kendi derisinden ya da farklı deriden modeline uygun olarak hazırlanan sap çeididir.Sapın çantaya birleştirilmesi de deri ile yapılır. Günlük kullanım için hazırlanan çantalarda daha çok tercih edilir. Diğer saplara göre daha sağlamdır (Fotoğraf 1.4).

Fotoğraf 1.4: Deri sap

- **Zincir Saplar**

Çanta modeline uygun olarak renk ve boy özelliği ayarlanabilen metal zincir saplardır. Genelge fantezi çantalarda kullanılır (Fotoğraf 1.5).

Fotoğraf 1.5: Zincirli sap

- **Ahşap Saplar**

Çeşitli ağaçlardan hazırlanan sap çeşididir. Ahşap sap, çeşitli birleştirme teknikleri ile çantaya monte edilir (Fotoğraf 1.6).

Fotoğraf 1.6: Ahşap sap

- **Kumaş Saplar**

Çantanın model özelliğine uygun olarak, çanta yapımında kullanılan kumaş ile aynı ya da değişik kumaşlarla çalışılabilen saplardır (Fotoğraf 1.7).

Fotoğraf 1.7: Kumaş sap

1.1.3. Uzunluğuna Göre

- **Kısa Saplar**

Çanta özelliğine göre ayarlanabilen, elde taşımak için kullanılan saplardır (Fotoğraf 1.8).

Fotoğraf 1.8: Kısa sap

- **Orta Uzunlukta Saplar**

Kola takılacak uzunlukta, çift veya tek kat deriden yapılan, çeşitli birleşme teknikleri ile çantaya monte edilebilen saplardır (Fotoğraf 1.9).

Fotoğraf 1.9: Orta uzunlukta sap

- **Uzun Saplar**

Çantaların model özelliğine göre, ayarlanabilen uzunlukta, ince veya kalın, tek veya çift kat çalışılan çantayı omuzda taşımada kullanılan saplardır (Fotoğraf 1.10).

Fotoğraf 1.6: Uzun sap

1.2. Fantezi Çanta Sapı Hazırlama

Fantezi çanta yapımında orta boy çanta sapı hazırlanacaktır. Kullanılacak sapı hazırlamak için, sap derisi kenarlarına yapıştırıcı sürülür. Sap iki kenarından 0,3 cm'den içe kıvrılır, çekiçlenir.

Kenar kıvırması yapılan sapın iç kısmına yapıştırıcı sürülür. Sap boyuna ortasından ikiye katlanır ve birbirinin üstüne yapıştırılır. İyice yapışması için çekiç ile hafif çekiçlenir. Sap kenarlarından makine dikişi çekilir (Fotoğraf 1.11). Makine dikişi yapılan sap montaja hazır hale gelir.

Fotoğraf 1.11: Sap dikimi

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak araç gereçler

- Sap derisi
- Yapıştırıcı
- Fırça
- Çekiç
- Dikiş makinesi
- Mermer
- İplik
- Yapıştırıcı kutusu

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkatte alarak, sap hazırlayınız.

İşlem Basamakları	**Öneriler**
➢ Sap deri kenarlarına yapıştırıcı sürünüz..	➢ Yapıştırıcıyı sürerken ince ve düzgün sürünüz.
➢ Sapın kenarlarından 0,3 cm içine kıvırıp çekiçleyiniz.	
➢ Sap içine yapıştırıcı sürünüz	➢ Yapıştırıcı sürdükten sonra kuruma süresi olan 5-6 dakika bekleyiniz. .
➢ Sapı boyuna ortadan ikiye katlayarak yapıştırınız.	➢ Sapı katlarken kaymamasına dikkat ediniz.
➢ Dikiş makinesini dikişe hazırlayınız.	➢ Dikiş makinesinin ayarını yapınız.
➢ Dikiş makinesinde, sapın kenarını kaydırmadan dikiniz	➢ Dikiş ipliğinin deri ile uyumlu olmasına dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki soruların cevaplarını, ‘Doğru’ veya ‘Yanlış’ olarak değerlendiriniz.

1. ( ) Fantezi çanta da sadece metal sap kullanılır.
2. ( ) Deriye yapıştırıcı sürdükten sonra beklenmez.
3. ( ) Sapın kenarlarından 0.5 cm içeri kıvrılır.
4. ( ) Sap yapımında sadece deri kullanılır.
5. ( ) Kesme sap yapımında kenar kıvırması yapılmaz.

DEĞERLENDİRME

Objektif testteki cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları, faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

UYGULAMALI TEST

	Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
1.	Sap deri kenarlarına taşırmadan yapıştırıcı sürdünüz mü?		
2.	Yapıştırıcı sürdükten sonra 5-6 dakika beklediniz mi?		
3.	Sapın kenarlarından 0,3 cm içine kıvırıp çekiçlediniz mi?		
4.	Sap içine yapıştırıcı sürdünüz mü?		
5.	Sapı boyuna ortadan ikiye katlayarak yapıştırdınız mı?		
6.	Dikiş makinesini dikişe hazırladınız mı?		
7.	Dikiş makinesinde sapın kenarını kaydırmadan dikiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulamalı testteki cevaplarınızın hepsinin “Evet” olmalıdır. Eğer “Hayır” cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz, diğer faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında fantezi çantanın montajını modele uygun yapma becerisi kazanacak ve kalite kontrolünü yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Makine çeşitlerini araştırarak kullanım amaçları hakkında bilgi edininiz.
- İşletmede, kalite kontrol ustasının çalışmalarının izleyiniz.

2. MONTAJ YAPMA

2.1. Makine Dikişi ile Birleşirme

Fantezi çantayı birleştirme işlemi makinede dikilerek yapılacaktır. Makinede dikime başlamadan önce dikiş ayarı yapılır.1 cm'ye 3 -4 dikiş gelecek şekilde, makineye dikiş sıklığı ayarı yapılır. Dikilecek üründe kullanılan deri kalınlığına göre, iğne ve iplik kalınlığı da belirlenir.

Çantalar, kollu çanta dikim makinelerinde, düz makinelerde, şişe makinelerinde, çantanın özelliğine göre de, siper genişlik ayarı yapılarak dikilir.

Çantanın özelliğine göre iğne ve ipliğin kalınlığı ayarlanır.İnce iplikler 14-90 numara iğnelerle, kalın iplikler 16-100 numara iğnelerle dikilirler. Çanta dikiminde 50 numara ip kullanılır.

2.1.1. Fitil Dikişi

Montaja başlarken ilk olarak fitiller dikilir (Fotoğraf 2.1).Fitili dikerken fitil derisinin arasına 0,3 milimetrelik ince fitil ipi konur. Fitil kenarından makinede dikilir. Fitil dikimini yaparken derinin kaymamasına dikkat edilir.

Fotoğraf 2.1: Fitil dikimi

2.1.2. Sufleye Fitilin Dikilmesi

Fitil derisini sufleye dikmek için, çift pabuç kafalı dikiş makinesi dikime hazırlanır. Makineye, fitile uygun fitil ayağı ve 3 mm dikiş mesafesinde siper takılır. Gövde montajında kullanılan renk ve numarada iplik takılır. Dikiş büyüklüğü de yine 2 mm olarak ayarlanır.

Dikime başlamadan önce atık bir deri parçası üzerinde dikiş denemesi yapılır. Makinenin ayarı kontrol edilir.

Sufle, makinenin ayağı altına ön yüzü üstte olacak şekilde yerleştirilir. Fitil derisi, fitil kısmı içerde, deri kenarı dışarıda olacak şekilde, sufle üzerine yerleştirilir. Sufle kenarıyla, fitil deri kenarı üst üste binmelidir. Fitil derinin üst fazlalığı, suflenin dışına doğru elle büzülerek, sufle üzerindeki çentikten dikime başlanır.

Başlangıçta mutlaka sağlamlaştırma (ileri geri) dikişi yapılmalıdır. Sufle köşelerine gelindiğinde, fitil derisi köşe dönüşünü rahat yapması için, makasla çıtlatılır. Bu işlemi yaparken fazla derine girmemek gerekir. Dikiş turu tamamlandığında yine fitil deri üst ucu, sufle dışına doğru büzülerek çift dikişle kapatılır (Fotoğraf 2.2).

Fotoğraf 2.2: Sufleye fitilin dikilmesi

Aynı işlem sırası ile diğer fitil ve suflede de yapılır. Dikiş ipleri alt yüze çekilerek, kesilir ve yakılır.

Hazırlanan sufleler ana gövdeye yapıştırılır. Yapıştırılan sufleler makinede ileri ve geri tersinden iki defada dikilir (Fotoğraf 2.3).Böylece çanta sufleleri ana gövdeye montaj edilir ve gövdenin deri kısmı dışarıda kalacak şekilde çevrilir sonra astarlama ve ağız façalarının dikilmesi için ara kontrolden geçer.

Fotoğraf 2.3: Suflenin ana gövdeye dikimi

2.2. Ara Kalite Kontrol

Ara kontrol yapmanın amacı, hataları üretim aşamasında tespit etmektir; çünkü ürün bittiği zaman geri dönüş olmamaktadır. Deri de pahalı ve hata kabul etmeyen bir malzeme olduğundan üretim aşamasında sık sık ara kontrol yapılmalıdır.

Sufle ile gövdenin montajı yapılmış çantanın kalite kontrolünü yaparken, suflelerin dikimine bakılır. Birleştirme işleminde kayma olup olmadığı kontrol edilir. Dikişlerin sıklığı kontrol edilir. Üzerinde yapıştırıcı varsa temizlenir. Dikiş ipliklerinin temizliği yapılır. Hata varsa düzeltilir. Astarlanma ve façа dikimine hazır hale getirilir (Fotoğraf 2.4).

Fotoğraf 2.4: Gövde ile sufle birleştirilen çanta

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak araç gereçler

- Deri parçaları
- Yapıştırıcı
- Fitil ve fitil ipi
- Dikiş makinesi iğnesi , ipi ve siper ucu
- Dikiş makinesi
- Gövde
- Sufle
- Makas
- Fitil ayağı
- Yapıştırıcı kutusu
- 11-Fırça

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkatte alarak, çanta montajı yapınız.

İşlem Basamakları	**Öneriler**
➢ Dikiş makinesini dikişe hazırlayınız.	➢ Makinenin iğne ve iplik ayarlarını yapınız.
➢ Makineye, fitile uygun fitil ayağı ve 3 mm. dikiş mesafesinde siper takınız.	
➢ Fitil derilerine, 3 mm'lik fitil ipi koyarak dikiniz.	➢ Fitil ipinin deriye uygunluğunu kontrol ediniz.
➢ Fitil derilerini sufleye yerleştirerek kaydırmadan dikiniz.	
➢ Sufle kenarı ile,fitil deri kenarı üst üste bindiriniz.	
➢ Hazırlanan sufleleri ana gövdeye dikiniz.	➢ Sufleleri dikerken kaydırmayınız.
➢ Sufle köşelerine gelindiğinde, fitil derisi köşe dönüşünü rahat yapması için makasla 2-3 mm çıtlatınız.	
➢ Dikişi ileri ve geri iki defa yapınız.	➢ Çantanın sağlamlığı açısından dikişleri ileri geri yapınız.
➢ Dikilen çantanın kalite kontrolünü yapınız.	➢ Montajı yapılan çantanın iplik ve yapıştırıcılarını temizleyiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki soruların cevaplarını, 'Doğru' veya 'Yanlış' olarak değerlendiriniz.

1. ( ) Çantalar, çantanın özelliğine göre gereken siper genişliğinde, sipere yaslayarak dikilir.
2. ( ) Çantanın özelliğine göre iğne ve ipliğimizin kalınlığını ayarlarız.
3. ( ) Kalın iplikler 14-90 numara iğnelerle dikilir.
4. ( ) Fantezi çantamızın montajına, başlarken ilk olarak fitiller dikilir.
5. ( ) Fitili dikerken deri parçasının arasına 0,3 mm'lik ince fitil ipi konur.
6. ( ) Çanta dikişi makinede sağlamlığı açısından üç kerede yapılır.
7. ( ) Kalite kontrol yaparken suflelerin dikiminde kayma var mı bakılır.
8. ( ) Dikiş ipliklerinin temizliği kontrol esnasında yapılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konulara geri dönerek tekrar inceleyiniz. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

	Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
1.	Dikiş makinesini dikişe hazırladınız mı?		
2.	Makineye, fitile uygun fitil ayağı ve 3 mm dikiş mesafesinde siper taktınız mı?		
3.	Fitil derilerine, 3 mm'lik fitil ipi koyarak diktiniz mi?		
4.	Fitil derilerini sufleye yerleştirerek kaydırmadan diktiniz mi?		
5.	Hazırlanan sufleleri ana gövdeye diktiniz mi?		
6.	Sufle kenarı ile,fitil deri kenarı üst üste bindirdiniz mi?		
7.	Sufle köşelerine gelindiğinde, fitil derisi köşe dönüşünü rahat yapması için makasla 2-3 mm çıtlattınız mı?		
8.	Dikişi ileri ve geri iki defa yaptınız mı?		
9.	Dikilen çantanın kalite kontrolünü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulamalı testteki cevaplarınızın hepsinin "Evet" olmalıdır. Eğer "Hayır" cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz, diğer faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, fantezi çantanın astarlanması için kullanılan astar çeşitlerini, astar dikimini, ağız kapama tekniklerini öğrenip, kalite kontrolünü yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Mağazaları gezerek astar çeşitlerini araştırınız.
- İşletmelerde astar dikimini ve ağız kapama tekniklerinin nasıl yapıldığı hakkında bilgi edininiz.

3. ASTARLAMA

3.1. Astar

Astar, kullanılacak yerin dayanıklılığını artırmak, temiz görünmesini sağlamak ve ürünü daha kullanışlı hale getirmek için yapılan işlemdir.

Çantanın görünen kısmının estetiği kadar, iç kısmının estetiği de çok önemlidir. Çanta astarlarına cep koyarak, daha çok ihtiyaca cevap vermesi sağlanır ve işlevi çoğaltılabilir.

Fantezi çantaların astarları, kumaş, saten, deriden farklı renklerde, desenli, yazılı veya derinin renginde olabilir. En önemlisi kullanılan astarın deriye uyumlu ve sağlam olmasıdır.

3.2. Astar Hazırlama

Çantada kullanacağımız astar, kalıplara göre kesimi yapılır. Ana gövde astarı üzerine astarın ortasına denk gelecek şekilde, cep astarı yukarıdan 5 cm aşağı kaydırılarak, yanlardan üçer cm ayarlanarak cep yerleştirilir. Makinede kaydırmadan cep dikilir. Dikişin büzgülü olmamasına dikkat edilir.

Cep dikiminden sonra sufle astarlar, gövde astarına yapıştırılır ve dikilir. Böylece çanta astarı hazırlanmış olur (Fotoğraf3.1).

Fotoğraf 3.1: Cep dikilmiş astar

Astar dikimleri yapıldıktan sonra, astarın ağız kısmına yapıştırıcı sürülerek 1-2 dakika bekletilir. Astarın ağız köşeleri, salpa köşelerine denk gelecek şekilde yapıştırılır ve kaydırmadan dikilir (Fotoğraf 3.2). Dikiş iplikleri yakılarak temizlenir. Böylece façaların iki adedi kullanılmış olur. Diğer iki adet faça da deri gövdeye dikmek için bırakılır.

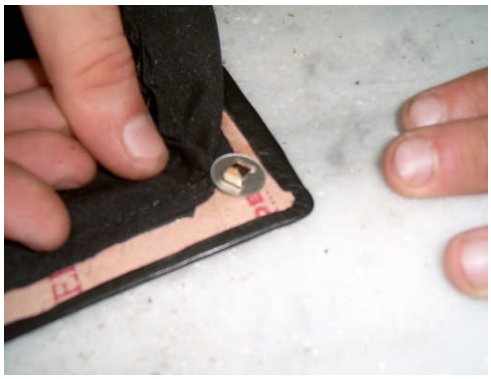

Fotoğraf 3.2: Astara ağız salpasının dikimi

3.3. Çanta Ağız Kapama Teknikleri

- Fermuar ile kapama
- Mıknatıslı fermejupla kapama
- Büzülerek kapama
- Kapaklı kilitle kapama
- Burslu kilit ile kapama.

Yapılan fantezi çantanın ağzı fermejupla kapama tekniği kullanarak, kapatılır. Ağız façalarının astarda kalan taraflarının salpalı kısımları yanlardan 1,5 cm içeriden zımba ile delinir. Buralara fermejuplar yerleştirilir (Fotoğraf 3.3). Fermejupları yerleştirirken ana fermejup faça üzerindeki deliklerden geçirilir. Üzerine kapama metali takılarak diller birleştirilir.

Fotoğraf 3.3: Fermejup takma

Astara dikilen façalar gibi, diğer iki faça da, aynı şekilde ana gövdeye de yapıştırılır ve dikilir (Fotoğraf 3.4).

Fotoğraf 3.4: Ana gövdeye faça dikimi

Ana gövdenin façaları dikildikten sonra, astar çantaya düzgün ve dikkatli bir şekilde yerleştirilir. Ağzı açık kalan iki faça arasına yanlardan 3'er cm içeri girerek, önceden hazırlanmış sapa yapıştırılır. Sapların karşılıklı ve eşit boylarda olmasına dikkat edilir (Fotoğraf 3.5).

Fotoğraf 3.5: Façaların arasına sap yerleştirilmesi

Daha sonra ağızlarda dikili olan façalara yapıştırıcı sürülüp yapıştırılır. Çantanın tekrar makinede, ağız façaları ve sapın sabitleşmesi için ağız kısmı dikilir (Fotoğraf 3.6).Böylece çantamızın montajı ve ağız kapaması bitmiş olur.

Fotoğraf 3.6: Façaların ve sapın dikimi

3.4. Kalite Kontrol

Bir ürünün kullanım uygunluğunu belirleyen tüm özelliklere kalite denir. Yaptığımız ürünün uygunluğunu ve işlevlerini kontrol etmekte kalite kontroldür.

Çantanın montajı ve ağız kapama tekniği bittikten sonra, kalite kontrolü yapılır.

Kalite kontrolde, ipliklerin temizliğine, ilaç lekelerine, fitillerin düzgünlüğüne ve dikiş hatalarına bakılır. Deri yüzeyi üzerindeki imalat hataları, varsa çizikler, köşe kıvrım uçları, kesikler, iplik yakarken deri yüzeyinde yüksek ısıdan oluşabilecek renk değişiklikleri rütuş boyası ile boyanarak kapatılır.

Sapların sağlamlığı kontrol edilerek, çanta bitirilir (Fotoğraf 3.7).

Fotoğraf 3.7: Çantanın kalite kontrolünün yapılması

Biten çantanın sap kısmına veya gövde üzerine belirlenen yere broş yerleştirilir. Broş takılırken çantanın estetik ve güzel görünümünü bozmayacak, uygun yere takılmalıdır. İstenildiği zaman broşun yeri değiştirilebilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak araç gereçler

- Astar
- Yapıştırıcı
- Faça parçaları
- Dikiş makine iğnesi, ipi ve siper ucu
- Mıknatıslı fermejup
- Saplar
- Sufle parçaları
- Çekiç
- Dikiş makinesi
- Broş
- Yapıştırıcı kutusu
- Fırça
- Makas
- Çakmak veya iplik temizleme makinesi

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkatte alınarak, çantayı astarlayıp, sap montajını yapınız.

İşlem Basamakları	**Öneriler**
➢ Dikiş makinesini dikişe hazırlayınız.	➢ Makinenin iğne ve iplik ayarlarını yapınız.
➢ Astarın üzerine ölçülerine dikkat ederek cebi yerleştirip, dikiniz.	➢ Astarı potluk yapmadan yerleştirmeye özen gösteriniz.
➢ Cep dikiminden sonra sufle astarları, gövde astarına yapıştırıp dikiniz.	➢ Astarı dikerken büzülmemesine dikkat ediniz.
➢ Astarın ağız kısmına salpaları yapıştırıp dikiniz.	
➢ Astardaki salpalara fermejupları takınız.	
➢ Ana gövdenin façalarını dikiniz.	➢ Façaları dikerken kaydırmayınız. ➢ Façalara fermejupları 1,5 cm içerden takınız.
➢ Astarı çantaya yerleştiriniz.	
➢ Ağız salpalarının arasına birbirine denk gelecek şekilde sapları yerleştiriniz. Makinede dikiniz.	➢ Façaların arasına sapları 3 cm içerden yerleştiriniz. Sapların karşılıklı eşit gelmesine dikkat ediniz.
➢ Montajlanan çantanın kalite kontrolünü yapınız	➢ Çantanın ipliklerini yakarken deriye zarar vermemeye dikkat ediniz

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki soruların cevaplarını, 'Doğru' veya 'Yanlış' olarak değerlendiriniz.

1. ( )Çanta astarlamaları aynı teknik ile yapılır.
2. ( )Çanta astarlarına cep koyarak çantanın daha çok ihtiyaca cevap vermesi sağlanabilir.
3. ( )Büzülerek kapama, çanta ağız kapama tekniklerindendir.
4. ( )Fantezi çantalarda sadece fermuar ile kapama tekniği kullanılır.
5. ( )Kalite kontrolde, iplik temizliğine, ilaç lekelerine, fitillerin düzgünlüğüne de bakılır

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konulara geri dönerek tekrar inceleyiniz. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

	Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
1.	Dikiş makinesini dikişe hazırladınız mı?		
2.	Astarın üzerine ölçülerine dikkat ederek cebi yerleştirip diktiniz mi?		
3.	Cep dikiminden sonra sufle astarlar, gövde astarına yapıştırıp diktiniz mi?		
4.	Astarın ağız kısmına salpaları yapıştırıp diktiniz mi?		
5.	Astardaki salpalara fermejupları taktınız mı?		
6.	Ana gövdenin façalarını diktiniz mi?		
7.	Astarı çantaya yerleştirdiniz mi?		
8.	Ağız salpalarının arasına sapları denk gelecek şekilde yerleştirip, makinede diktiniz mi?		
9.	Montajlanan çantanın kalite kontrolünü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulamalı testteki cevaplarınızın hepsinin “Evet” olmalıdır. Eğer “Hayır” cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz, diğer faaliyete geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Fantezi Çanta-2 modülü faaliyetleri ve araştırma çalışmaları sonunda; kazandığınız bilgi ve becerileri uygulamalı test ile değerlendiriniz. Bu değerlendirme sonucuna göre bir sonraki modüle geçebilirsiniz.

Uygulamalı Test (Yeterlik Ölçme)

Gerekli araç gereç ve donanımın bulunduğu ortamda fantezi çanta hazırlayınız Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

	Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
Sap Hazırlama			
1.	Deri parçalarınıza yapıştırıcı sürdünüz mü?		
2.	Yapıştırıcı sürdükten sonra bir müddet beklediniz mi?		
3.	Sapın kenarlarından 0,3 cm içine kıvırıp çekiçlediniz mi?		
4.	Sapı boyuna ortadan ikiye katladınız mı?		
5.	Dikiş makinesini ayarladınız mı?		
6.	Sapın kenarlarını dikiş makinesinde diktiniz mi?		
Montaj Yapma			
1.	Dikiş makinesini dikişe hazırladınız mı?		
2.	Makineye, fitile uygun fitil ayağı ve 3 mm dikiş mesafesinde siper taktınız mı?		
3.	Fitil derilerine, fitil ipi koyarak diktiniz mi?		
4.	Fitil derilerini sufleye yerleştirerek diktiniz mi?		
5.	Sufle kenarı ile, fitil deri kenarı üst üste bindirdiniz mi?		
6.	Hazırlanan sufleleri ana gövdeye diktiniz mi?		
7.	Sufle köşelerine gelindiğinde, fitil derisi köşe dönüşünü rahat yapması için makasla çıtlattınız mı?		
8.	Dikişi ileri ve geri iki defa yaptınız mı?		
9.	Dikilen çantanın kalite kontrolünü yaptınız mı?		
Astarlama			
1.	Astarın üzerine ölçülerine dikkat ederek cebi yerleştirip diktiniz mi?		
2.	Cep dikiminden sonra sufle astarlar, gövde astarına yapıştırıp diktiniz mi?		
3.	Astardaki salpalara fermejupları taktınız mı?		
4.	Astarı çantaya yerleştirdiniz mi?		
5.	Ağız salpalarının arasına sapları yerleştirip, makinede diktiniz mi?		
6.	Montajlanan çantanın kalite kontrolünü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulamalı testteki cevaplarınızın hepsinin “Evet” olmalıdır. Eğer “Hayır” cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz, bir sonraki modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	D
2.	Y
3.	Y
4.	Y
5.	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	D
2.	D
3.	Y
4.	D
5.	D
6.	Y
7.	D
8.	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	Y
2.	D
3.	D
4.	Y
5.	D

KAYNAKLAR

- GÖKÇESU, Zeynep, **Deri Teknikleri,** YA-PA Yayınları, İstanbul, 2002.
- KIRAT, E.Betül, **Basılmamış Ders Notları**, İstanbul, 2006.